

Slovenskej republiky

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **I. C.** bývajúcej vo V., zastúpenej JUDr. M. G., advokátom vo V., proti odporcovi **L. C.**, bývajúcemu vo V. zastúpenému JUDr. J. D., advokátom v P., **o zvýšenie výživného**, vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 5 C 27/2010, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 24. februára 2011 sp. zn. 6 Co 55/2010, 6 Co 56/2010, takto

r o z h o d o l:Dovolanie **o d m i e t a.**

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke náhradu trov dovolacieho konania v sume 178,38 € k rukám JUDr. M. G. do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e:

Okresný súd Vranov nad Topľou rozsudkom z 13. apríla 2010 č. k. 5 C 27/2010 – 57 v spojení s opravným uznesením z 10. augusta 2010 (čl. 68) zmenil vyživovaciu povinnosť odporcu k navrhovateľke, určenú rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou z 30. 4. 2002 sp. zn. P 60/1994 – 202 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 10. 6. 2003 sp. zn. 3 CoP 6/2002 – 233 tak, že uložil odporcovi povinnosť poskytovať navrhovateľke výživné po 170 € mesačne vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred, počnúc mesiacom február 2010. Dlžné výživné za mesiace február až apríl 2010, v celkovej sume 380, 55 €, uložil odporcovi zaplatiť navrhovateľke v troch po sebe idúcich splátkach, počnúc mesiacom máj 2010, pod stratou výhody splátok. V prevyšujúcej časti návrh zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Po vyhodnotení vykonaného dokazovania dospel k záveru o čiastočnej dôvodnosti návrhu na zvýšenie výživného (navrhovateľka sa domáhala zvýšenia zo sumy 43, 15 € na sumu 250 €) zodpovedajúcej

(špecifikovaným) možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom odporcu a preukázaným potrebám navrhovateľky (§ 75 ods. 1 zákona o rodine). O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O. s. p.

Krajský súd v Prešove na odvolanie navrhovateľky rozsudkom z 24. februára 2011 sp. zn. 6 Co 55/2010, 6 Co 56/2010, rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením (vo výroku o zvýšení výživného) zmenil tak, že zvýšil výživné zo sumy 43, 15 € na sumu 250 € mesačne počnúc dňom 2. 2. 2010, ktoré je odporca povinný platiť navrhovateľke vždy do 15-teho dňa v mesiaci k jej rukám a vo výroku o dlžnom výživnom a náhrade trov konania ho zrušil a (v rozsahu zrušenia) vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V porovnaní so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že návrh na zvýšenie výživného v žiadanom rozsahu (250 €) je plne opodstatnený, keď posledná úprava výživného bola v roku 1994. Výška výživného zodpovedá tak potrebám navrhovateľky, ako aj možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom odporcu. Podľa názoru odvolacieho súdu pri určení výživného bolo treba vychádzať nielen z finančných príjmov odporcu, ale aj z jeho celkových majetkových pomerov (je vlastníkom špecifikovaných nehnuteľností). Výdavky navrhovateľky zodpovedajú jej veku a potrebám. Nie sú nadmerné, ani neprimerané a korešpondujú so súčasným charakterom doby a hlavne nárokmi, ktoré prináša štúdium na vysokej škole (Prešovskej univerzite, Fakulte humanitných a prírodných vied). Výrok o dlžnom výživnom a trovách konania zrušil z dôvodu potreby zistenia skutočného rozsahu plnenia vyživovacej povinnosti odporcu podľa novourčeného výživného a konštatoval, že súd prvého stupňa o trovách konania rozhodne podľa § 224 ods. 3 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu vo výroku o zvýšení výživného podal dovolanie odporca. Navrhol ho (ako aj rozsudok súdu prvého stupňa) zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie okresnému súdu. Namietal, že odvolací súd mu odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) tým, že napriek riadnemu a včasnému ospravedlneniu a žiadosti o odročenie pojednávania dňa 24. 2. 2011 z dôvodu požiaru jeho kancelárií (vznikla mu škoda v rozsahu cca 23 tis. €), pojednával a rozhodol v jeho neprítomnosti. Nemohol preto vysvetliť situáciu, ktorá mu vznikla zničením majetku , keď zvýšené výživné nie je schopný plniť.

Navrhovateľka navrhla dovolanie ako nedôvodné zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu , proti ktorému nie je prípustné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa .

V prejednáwanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom vo veci upravenej zákonom o rodine (vo veci zvýšenia výživného na plnoleté dieťa).

Podľa § 238 ods. 4 O. s. p. dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

Podľa citovaného ustanovenia teda v danej veci dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné, pretože ním bolo rozhodnuté vo veci upravenej zákonom o rodine, ktorá nepatrí do okruhu výnimiek z neprípustnosti dovolania (o zvýšení výživného)

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu) , ak konanie , v ktorom bolo vydané , je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia O. s. p. (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu väd uvedených v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. dovolateľ nenamietal a neboli zistené ani dovolacím súdom.

Dovolateľ namietal odňatie mu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) postupom odvolacieho súdu tým, že napriek ospravedlneniu neúčasti na pojednávaní a žiadosti o jeho odročenie z dôvodu požiaru v jeho kanceláriách , pojednávanie neodročil , čím mu znemožnil vyjadriť sa ku skutočnostiam rozhodným pre posúdenie dôvodnosti rozsahu zvýšenia vyživovacej povinnosti voči navrhovateľke.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu právnou úpravou za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa § 101 ods. 2 O. s. p. súd pokračuje v konaní aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník neustanoví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka, prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd nariadil v danej veci pojednávanie na 24. 2. 2011 (čl. 108), na ktoré predvolal účastníkov (zástupca navrhovateľky prevzal predvolanie 11. 2. 2011 a odporca 18. 2. 2011). Na pojednávanie sa dostavila navrhovateľka a jej právny zástupca, ale nie odporca, ktorý telefonicky ospravedlnil (úradný záznam čl. 113) svoju neprítomnosť z dôvodu úmyselného založenia požiaru vo firme a znehodnotenia niektorých dokumentov. Z úradného záznamu o telefonickom ospravedlnení odporcu (spísaného 24. 2. 2011 Mgr. Pastirčákom) nevyplýva, že by odporca žiadal pojednávanie odročiť. Súd preto pojednával v jeho neprítomnosti a vo veci rozhodol.

Pokiaľ za danej situácie vzal odvolací súd neprítomnosť odporcu na vedomie a pokračoval v konaní aj bez jeho účasti, neporušil ustanovenie § 101 ods. 2 O. s. p. a svojím postupom neodňal odporcovi možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Nebolo totiž preukázané tvrdenie odporcu uvedené v dovolaní, že okrem ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní dňa 24. 2. 011 žiadal aj o jeho odročenie, ktorú žiadosť by súd mohol posudzovať z hľadiska existencie dôležitého dôvodu v zmysle § 101 ods. 2 O. s. p.

Z obsahu dovolania možno vyvodit', že odporca namietal nesprávne právne posúdenie veci (v určení rozsahu zvýšenia výživného).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, mohli by mať za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku a nezakladali by súčasne aj prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O. s. p. V dôsledku toho by

posúdenie, či odvolací súd (ne) požil správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (v preskúmvanej veci o taký prípad nešlo).

Keďže ustanovenia § 237 O. s. p. a § 238 ods. 1 až 4 O. s. p. dovolanie odporcu proti rozsudku krajského súdu nepripúšťajú. bolo treba tento opravný prostriedok podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietnuť. Vzhľadom na to sa Najvyšší súd Slovenskej republiky, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol zaoberať rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Dovolací súd priznal v dovolacom konaní úspešnej navrhovateľke náhradu trov tohto konania proti odporcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.), pozostávajúcich z odmeny za jeden úkon právnej pomoci – vyjadrenie k dovolaniu odporcu – 170, 97 € s paušálnou náhradou 7, 41 €, spolu 178, 38 € (§ 10 ods. 3, §14 ods. 1, § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. septembra 2011

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta